

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-05-23
Besvaras senast
2024-05-29 kl. 12.00

Till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2023/24:931 Utsläppsförbud av skrubbevatten i svenskt territorialvatten

Det är väl känt och dokumenterat att det marina ekosystemet i Östersjön är hårt belastat, inte minst från sjöfarten. En utsläppskälla som i princip inte existerade före 2015 är utsläpp av förorenat tvättvatten från fartyg utrustade med så kallade skrubbrar. Antalet fartyg med skrubbrar ökar sedan dess stadigt. Skrubbevattnet släpper ut höga halter av giftiga ämnen från fartygens bränsleolja: svavel som bidrar till havsförsurning och näringsämnen som bidrar till övergödning.

Ett antal länder i världen har infört nationella utsläppsförbud av skrubbevatten i sina territorialvatten, och ett par svenska hamnar har redan gått före. Irland, Tyskland, Norge, Spanien och Portugal har infört ett förbud mot att släppa ut skrubbevatten i hamnar, fjordar och/eller inre vattenvägar, medan Frankrike och Belgien har ett förbud ut till 3 nautiska mil, och Lettland har ett förbud ut till 12 nautiska mil.

Danmark är nu det första nordiska land som kommer att förbjuda utsläpp från skrubbrar i sina farvatten. I mitten av april meddelade den danske miljöministern att det träffats en bred politisk överenskommelse mellan flera partier om att utsläpp av skrubbevatten från fartyg ut till 22 km från de danska kusterna kommer att förbjudas enligt lag från den 1 juli 2025.

Ett motiv till den danska regeringens initiativ är att läget är akut och att den danska havsmiljön utsätts för en oacceptabel miljöpåverkan. En rapport från den danska miljöstyrelsen påvisade att utsläpp från fartygsskrubbrar ”är en betydande källa till flera av de tungmetaller och tjärämnen som förorenar den marina miljön”. Miljöstyrelsen räknar med att utsläppsförbudet kommer att leda till en betydande minskning av miljöfarliga ämnen i den danska havsmiljön.

Den danske miljöministern menar även att ”vi inte kan vänta på de olika FN-systemen eller olika arbetsgrupper i olika havssamarbeten”.

Även den finländska regeringen har i sitt regeringsprogram enats om att ”utsläpp i havet av fartygs sköljvatten, matavfall, vatten från svavelskrubbrar och toalettavfall förbjuds på Finlands territorialvatten”.

För ett par år sedan föreslog Havs- och vattenmyndigheten och

Transportstyrelsen att det som ett första steg ska införas ett nationellt utsläppsförbud i svenska farvatten. Orsaken var de forskningsresultat som publicerats om den skadliga effekt som skrubbevatten har på den marina miljön. Tydliga rekommendationer har alltså kommit från berörda svenska myndigheters sida.

I Sverige tas inga initiativ till ett eget nationellt utsläppsförbud av skrubbrar, utan när infrastrukturministern talade på branschföreningen Svensk Sjöfarts årsmöte var beskedet att han har lyft frågan med kollegor i EU och med IMO. Det innebär att den svenska regeringen, till skillnad från den danska regeringen och den finländska regeringen, har valt en annan strategi. Det är högst osäkert om IMO kommer att kunna enas om ett utsläppsförbud. Processen kommer att ta mycket lång tid, med osäkert resultat. Våra nordiska grannländer, däremot, visar handlingskraft mot ett akut miljöhot mot våra marina havsmiljöer.

Jag vill därför fråga statsrådet Andreas Carlson:

När kommer statsrådet och regeringen att besluta om ett utsläppsförbud av skrubbevatten i svenskt territorialvatten?

.....

Stina Larsson (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch